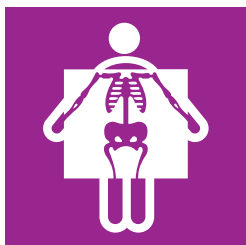

Rekomenduojama su savimi visada turėti informacinę kortelę, kurioje būtų nurodyti asmens duomenys (vardas, pavardė, adresas, ligos, kuriomis sergate), artimųjų kontaktiniai duomenys.

- Dažniausia senyvo amžiaus žmonių traumų priežastis – nukritimai.
- Žmogui senstant rizika nukristi ženkliai padidėja – apie 30 proc. 65 m. ir vyresnių asmenų bei apie 50 proc. 80 m. ir vyresnių asmenų nukrenta kiekvienais metais.
- Pažeidžiamiausia grupė – 85 m. ir vyresni asmenys.
- Dėl nukritimų 2015 m. Lietuvoje mirė 233 žmonės, iš jų 113 vyrų ir 120 moterų.

www.smlpc.lt

SENYVO AMŽIAUS ŽMONIŲ TRAUMOS GATVĖJE

Senovo amžiaus žmonės (nuo 65 m.) dažniau patiria traumas nei kiti, nes jų reakcija lėtesnė, koordinacija prastesnė, paslydus jiems sunkiau išlaikyti pusiausvyrą. Pargriuvę jauni žmonės dažniausiai atsiperka sumušimais – viena kita mėlyne ar nubrozdinimu, o senovo amžiaus žmonėms patirti traumas yra pavojingiau, nes jos dažniau baigiasi didesniu kiekiu sudėtingų, komplikuočių lūžių, kaulai ilgiau ir sunkiau suauga bei gyja.

KAS SUKELIA RIZIKĄ PATIRTI TRAUMĄ LAUKE?

- Netvarkingos šaligatvio plytelės.
- Laiptai be turėklų.
- Laiptai su netvarkingais kraštais.
- Blogas apšvietimas.
- Sniegas, ledas ar drėgni lapai ant laiptų ar šaligatvio.
- Ilgos pėsčiųjų perėjos be salelių.

KAIP IŠVENGTI TRAUMŲ LAUKE?

- Naudokitės lazdele, nes tai padės išlaikyti pusiausvyrą.
- Ženkite mažais žingsniais, stenkitės, kad kūno pusiausvyros centras visada būtų tiesiai virš pėdų.
- Jeigu teks eiti slidžia kelio danga (esant ledui ar nukritusiems drėgniems medžių lapams), rinkitės patogius lygiapadžius batus su guminiiais padais.
- Nelaikykite rankų kišenėse.
- Vienu metu neneškite daug sunkių pirkinių krepšių, ypač lipdami laiptais.
- Tamsiu paros metu būtinai naudokite šviesą atspindinčius atšvaitus, neapšviestose gatvėse pasišvieskite žibintuvėliais.

- Lipdami laiptais, į transporto priemones ar iš jų, laikykitės už turėklų, stebėkite kliūtis kelyje.
- Vedžiodami šunį lauke būkite labai atidūs, nes šuniui patempus pavadį labai lengva prarasti pusiausvyrą.
- Iš sėdimos padėties kelkitės lėtai, kad neapsvaigtų galva.
- Nebijokite prašyti pagalbos (atsisotjant, lipant laiptais, einant ir kt.).
- Reguliariai mankštinkitės, nes dėl fizinio aktyvumo stiprėja raumenys, sąnariai, kaulai, lengviau išlaikyti pusiausvyrą.

PIRMOJI PAGALBA ĮVYKUS TRAUMAI

- Išnirus sąnariui kyla aštrus skausmas jį judinant. Tokiu atveju svarbiausia patiems nebandyti grąžinti į vietą išnirusio sąnario. Ant sužeistos vietos galima dėti šaltą kompresą.
- Esant atviram kaulo lūžii, sužeista vieta intensyviai kraujuoja, tad pirmiausiai reikėtų sustabdyti kraujavimą tvarščiais arba kita tvirta medžiaga, kokią tuo metu įmanoma gauti. Svarbu, kad lūžio vieta nejudėtų.
- Įvykus uždaram kaulo lūžii, sužeista vieta pradeda staigiai tinti, atsiranda kraujosruvų, sužeista kūno dalis tampa nejudri, jaučiamas stiprus skausmas ir dažnai sutrinka koordinacija. Tokiu atveju reikėtų imobilizuoti sužeistą vietą.
- Patyrus sunkią stuburo ar galvos traumą, svarbiausia, kad nukentėjusysis kuo mažiau judėtų, kol bus suteikta pagalba.
- Įvykus sunkiai traumai visada kvieskite greitąją pagalbą arba nuvykite į artimiausią gydymo įstaigą.